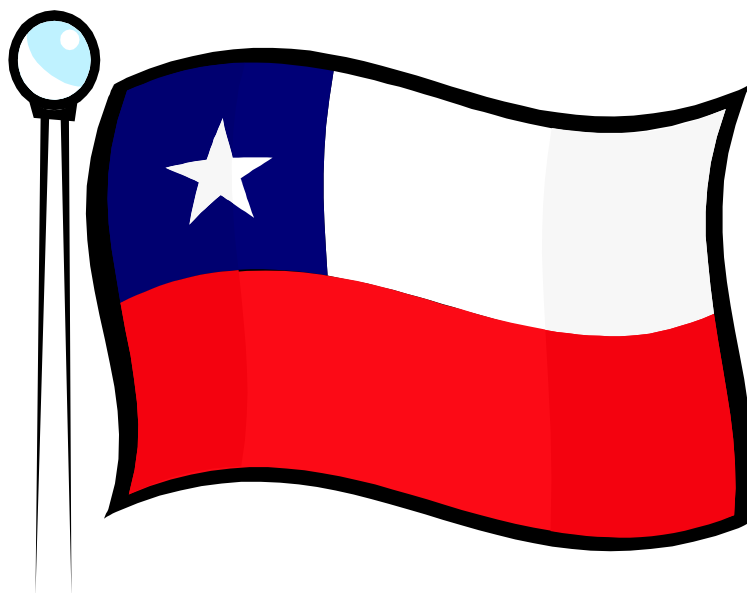

**Rapport om
Erhvervsudvalgets studierejse
til
Chile**

27. februar–7. marts 2009

Folketingets Erhvervsudvalgs studierejse til Chile

27. februar–7. marts 2009

Indledning

Folketingets Erhvervsudvalg foretog 27. februar – 7. marts 2009 en studierejse til Chile. Formålet med besøget var at få et grundigt kendskab til det chilenske marked, herunder forklaringerne på Chiles økonomiske succes gennem de seneste 15 år og den aktuelle håndtering af den globale økonomiske krise, samt at vurdere mulighederne for at styrke de kommercielle relationer mellem Danmark og Chile i fremtiden.

Til belysning af disse emner mødte delegationen bl.a.

- Den chilenske økonomiminister, Hugo Lavados.
- CORFO (Chiles vækstfremmeorganisation).
- ProChile (Chiles Eksportråd).
- FIC (Chiles styrelse for udenlandske investeringer).
- Kolleger fra den chilenske Nationalkongres.
- En række danske og chilenske virksomheder.

Desuden besøgte delegationen Chiles 10. Region, hvor den blandt andet mødtes med Præsidentens repræsentant i den 10. Region, Sergio Galilea.

Bistand til rejseplanlægning og gennemførelse

Studierejsen blev planlagt og gennemført i tæt samarbejde med Udenrigsministeriet: Danmarks Eksportråd samt ambassaden i Santiago.

Ambassadør Kim Højlund Christensen gav under besøget en briefing om de økonomiske og politiske forhold i Sydamerika – herunder specielt i Chile.

Rejsens hovedindtryk

- Chile er et interessant marked med et stort uudnyttet potentiale for dansk erhvervsliv.
- Chile har et stabilt erhvervsmæssigt og politisk klima. Administration, telekommunikation og logistik fungerer godt. Der er ingen større kriminalitet, og de danske virksomheder, som udvalget besøgte, roser Chiles institutionelle system og det investeringsvenlige forretningsmiljø.
- Chile har en europæisk tilgang til tingene og kan fungere som et brohoved til hele kontinentet. Landet skiller sig ud fra de øvrige sydamerikanske lande.
- Der er et stort potentiale for eksport af viden og knowhow, f.eks. på velfærdsområdet og inden for energi/miljø (især udvikling af vedvarende energi), fødevareresektoren (frugt og vin), procesteknologi og byggebranchen. Systemeksport af uddannelse for den brede del af befolkningen er et andet felt, hvor Danmark har erfaring, som kan udnyttes.
- Afstanden spiller en stor rolle, men er ikke uoverkommelig.
- Også Chiles frihandelsaftaler med bl.a. EU og Canada giver nogle muligheder, som man skal være opmærksom på.
- Chile synes godt forberedt til at håndtere de udfordringer, som den globale krise giver. Landet har ført en tilbageholdende finanspolitik gennem en årrække, som har resulteret i en relativt stor opsparing, som regeringen nu kan anvende dele af aktivt

for at opretholde en økonomisk vækst. Den nyligt vedtagne vækstpakke skal være et svar på den internationale krise.

- Der regnes nu med en økonomisk vækst for 2009 på omkring 1 pct.
- De danskere, som er i Chile, gør en forskel. Dansk mentalitet gør sig godt.
- De besøgte virksomheder er præget af stor professionalismisme og er opmærksomme på "corporate social responsibility". De gør noget for nærsamfundet og er optaget af uddannelse af medarbejderne etc.

Deltagerliste

Fra Folketingets Erhvervsudvalg:

MF Hans Christian Schmidt, Formand (V)

MF Colette Brix, Næstformand (DF)

MF Jacob Jensen (V)

MF Jens Vibjerg (V)

MF Orla Hav (S)

MF Henrik Dam Kristensen (S)

MF Niels Sindal (S)

MF Karsten Hønge (SF)

MF Morten Helveg Petersen (RV)

MF Anne-Mette Winther Christiansen (V)

MF Villum Christensen (LA)

MF Jens Christian Lund (S)

Udvalgssekretær Karen Munk Christensen

Udvalgsassistent Per Movritsen.

Fra Økonomi- og Erhvervsministeriet:

Erhvervsdirektør Betina Hagerup

Kontorchef Karen Katrine Ring Andreassen.

Fra Udenrigsministeriet

Ambassadør i Danmarks Eksportråd, Jarl Frijs Madsen

Ambassadør Kim Højlund Christensen

Ambassadesekretær Jakob Tvede

Studentemedhjælper Veronica Pedersen.

Øvrige

Tolk Lise Lotte Castberg.

Program

Fredag 27/2

15:55

Afgang København – Madrid (Iberia IB 3309)

Ankomst Madrid kl. 19:10

Lørdag 28/2

00:10

Afgang Madrid – Santiago de Chile (Iberia IB 6831)

09:35

Ankomst Santiago Lufthavn

11:30

Ankomst til Hotel Hyatt, Santiago

13:30

Briefing ved ambassadøren

Orientering om Sydamerikas – og Chiles politiske og økonomiske situation

Sted: Hotel Hyatt

14:30 – 17:00

Rundvisning ved historiske monumenter i Santiago

Præsidentpaladset La Moneda, Plaza de Armas, Cerro Santa Lucia.

19:00 – 22:00

Virksomhedsbesøg hos Viña Santa Rita efterfulgt af middag

Søndag 1/3

09:15

Afgang fra hotellet

11:00

Virksomhedsbesøg hos Mærsk's container- og havnefaciliteter i San Antonio

Præsentation af Mærsk's aktiviteter i Chile og rundvisning

13.30 - 15:30

Arbejdsfrokost med Mærsk

Busafgang kl. 15:30

Mandag 2/3

09:30 – 10:00

Møde med økonomiminister, Hugo Lavados

Drøftelse af økonomiske emner af gensidig interesse

10.15 – 11:00

Møde med Foreign Investment Committee (FIC)

Drøftelse af udenlandske investeringer i Chile samt bilaterale investerings- og handelsemner

Fra FIC: Executive Vice-President Liliana Macchiavello

11:15 - 12:00

Møde med ProChile

Drøftelse af eksportfremme samt bilaterale handelsemner

Fra ProChile: Direktør Alicia Frohmann.

12:30 – 14:00

Frokost , Mercado Central

14:30

Møde med CORFO, Chilean Economic Development Agency

Agentur for fremme af økonomisk vækst i Chile via div. finansielle støtteprogrammer

Deltagere:

Fra CORFO: Vice-præsident Carlos Álvarez

16:00 – 17:30

Virksomhedsbesøg hos FLSmidth

Præsentation af FLSmidth i Chile, samt drøftelse af udfordringer og muligheder ved drive forretning i Chile

Deltagere:

Fra FLS: Administrerende direktør Waldo Valenzuela
Customer Service Manager Palle Hansen

20:00 – 22:30

Middag med Chilean-Danish Business Council (CDBC)

Buffetmiddag hos ambassadøren med medlemmerne af CDBC

Deltagere:

Medlemmer af
CDBC

Tirsdag 3/3

- 09:00** **Afgang Santiago – Puerto Montt** (LAN LA295)
- 10:40** **Ankomst til Puerto Montt lufthavn**
- 12:00** **Ankomst til Hotel Meliá Patagonia**
Puerto Varas
- 12:30 – 14:00** **Frokostmøde med intendanten for Chiles 10. Region**
Drøftelse af udfordringer og muligheder for Chiles 10. Region. Mødet finder sted på Hotel Meliá Patagonia
- Deltagere:
Fra Intendencia Intendant Sergio Galilea
for 10. Region: Afklaring afventes
- 14:30 – 18:00** **Virksomhedsbesøg hos AquaChile**
Præsentation af koncernens forretningsområder efterfulgt af rundvisning på fileteri
- Deltagere:
Fra AguaChile Board Director Victor Hugo Puchi
 Corporate Communication Enrique Damm
- 20:00 – 22:00** **Middag Puerto Varas**
- Onsdag 4/3**
09:30 – 12:00 **Virksomhedsbesøg hos Danisco Chile S.A.**
Besøg ved Daniscos produktionsfaciliteter og laboratorium i Pargua. Præsentation samt rundvisning. Danisco byder på let frokost
- Deltagere:
- 14:50** **Afgang Puerto Montt - Santiago** (LAN LA 266)
- 16:30** **Ankomst til Santiago indenrigslufthavn**
Transport: Bus afgår fra lufthavnen i Santiago til Valparaíso
- 18:00** **Ankomst til Hotel Sheraton Miramar, Valparaíso**
- 20:00 – 21:30** **Middag i Nationalkongressen med Senatets Økonomiudvalg**

Deltagere:

Fra Senatets Økonomiudvalg Formanden for Senatets Økonomiudvalg Guillermo Vásquez (vært):
Økonomiudvalg Andre udvalgsmedlemmer (endnu ikke bekræftet)

Torsdag 5/3

9:30 -10:30

Møde med South Pacific Logistics

Hotel Sheraton Miramar

Deltagere:

Fra South Pacific Direktør Jens Kronborg
Logistics:

11:15 – 11:45

Fra Formanden for Deputeretkammeret Francisco Encina
Deputeretkam-
meret:

12:00 – 13:00

Møde med Deputeretkammerets Finansudvalg

Deltagere:

Fra Formanden for Deputeretkammerets Finansudvalg Eugenio Tuma

Deputeretkam-
meret: Andre udvalgsmedlemmer (endnu ikke bekræftet)

13:15 – 14:30

Frokost med Deputeretkammerets Økonomiudvalg

Deltagere:

Fra Formanden for Deputeretkammerets Økonomiudvalg Antonio Leal
(vært)

Deputeretkam-
meret: Andre udvalgsmedlemmer (endnu ikke bekræftet)

14:30

Rundvisning i Valparaíso

16:30

19:30 – 22:30

Middag med South Pacific Logistics

Fredag 6/3

14:05 **Afgang Santiago – Madrid** (Iberia, IB 6830)

Lørdag 7/3

06:55 **Ankomst til Madrid**

11:50 **Afgang Madrid – København** (Iberia, IB 3304)
Ankomst København kl. 15:05

Resume fra møderne

Søndag 1. marts. Santiago/San Antonio.

Virksomhedsbesøg hos Mærsk container- og havnefaciliteter i San Antonio

Præsentation af A.P. Møller-Mærsk gruppens aktiviteter i Chile ved General Manager Klaus Nielsen samt Francis McCawley og Morten Lauritsen.

Baggrund

A.P. Møller-Mærsk Gruppen er repræsenteret i Chile ved fire virksomheder med i alt 450 ansatte, hvoraf 200 er kontoransatte:

- Maersk Chile S.A. (Agent og serviceudbyder for Maersk Line.)
- Maersk Logistics Chile S.A. (Speditørløsninger.)
- Container Operators S.A. (Contopsa). (Reparation af udstyr, vedligeholdelse og containeropbevaring.)
- Bridge Intermodal Transport S.A. (Bitsa). (Lastbilservice.)

Fra mødet

- Chile er et vigtigt marked for A.P. Møller-Mærsk gruppen, som siden 2003 har foretaget store investeringer inden for specialbyggede fragtskibe, containere, opbevaring m.m.
- Sammenligninger med lande som f.eks. Australien og Kina taler ofte til fordel for Chile.
- Det gode forretningsmæssige og politiske klima blev fremhævet.
- Logistikken i landet kan forbedres.
- Virksomheden tager det sociale ansvar højtideligt og har bl.a. skolepraktikpladser.
- 2009-10 forventes ikke at blive nemme år, men udfordringerne kan overvindes.
- Chiles frihandelsaftaler med bl.a. Canada giver muligheder – bl.a. chilensk eksport af skibe til Canada uden told.

Mandag 2. marts. Santiago.

Økonomiministeriet

Møde med økonomiminister, Hugo Lavados.

Baggrund

Chile har gennem de seneste 15-20 år fremvist imponerende vækstrater, særligt drevet af landets stigende eksport. Fra 1991 – 2005 er Chiles økonomi i gennemsnit vokset med 4,1 pct. om året. Den gennemsnitlige arbejdsløshed lå i 2008 på 7,5 pct. Mindstelønnen for personer mellem 18-65 år er i dag på ca. DKK 1.500. Mr. Lavados er økonom og tidligere professor og har været med i adskillige økonomiske tænketanke og været konsulent for internationale organisationer som FN's Economic Commission for Latin America and the Caribbean, UNICEF, IADB og Verdensbanken.

Fra mødet

- Drøftelse af Chiles energiudfordringer og dansk viden om vedvarende energi: Regeringen har sat som målsætning, at fem pct. af Chiles energi skal komme fra vedvarende energikilder i 2010, og indtil videre er el-selskaberne ved lov forpligtet til at øge andelen af vedvarende energi med 0,5 pct. årligt, indtil de i 2024 når 10 pct.
- Regeringen har siden 2000 forpligtet sig til at holde et strukturelt budgetoverskud på 1 pct. af BNP. Overskuddet indskydes i en pensionsreservefond og i Centralbanken samt til en fond for økonomisk og social stabilitet. Det er bl.a. gennem denne fond, at en nyligt vedtagen økonomisk støttepakke på 4 mia. USD finansieres.
- Den økonomiske politik, som Chile har ført, gør landet væsentligt bedre i stand til at håndtere den nuværende globale finanskrisens udfordringer.
- Landet har ført en tilbageholdende finanspolitik gennem en årrække, som har resulteret i en relativt stor opsparing, som regeringen nu kan anvende dele af aktivt for at opretholde en økonomisk vækst. Der regnes nu med en økonomisk vækst for 2009 på omkring 1 pct.
- Chile har betydelige reserver i udlandet (23,5 mia. USD).

Foreign Investment Committee (FIC)

Møde med Executive Vice-President, Liliana Macchiavello og advokat Andrés Culagovsky.

Baggrund

Foreign Investment Committee (FIC) repræsenterer Chile ved direkte udenlandske investeringer i Chile. Økonomiministeren er formand for komiteen. Desuden indgår finansministeren, udenrigsministeren og planlægningsministeren samt formanden for Centralbanken i komiteen. FIC's Executive Vice-President er udnævnt af Chiles præsident.

Fra mødet

- FIC bidrager til at positionere Chile som en attraktiv destination for udenlandske investeringer og international handel.
- FIC deltager desuden i diverse promoveringsaktiviteter og i internationale forhandlinger, som har med investeringsspørgsmål at gøre.
- FIC koordinerer forretningsdelegationer i udlandet, organiserer seminarer og konferencer samt offentliggør regelmæssige rapporter omhandlende Chiles forretningsklima og investeringsmuligheder.

- Den chilenske lovgivning sikrer den private ejendomsret. Områder som el og it er på private hænder, herunder udenlandske investorer.
- Kun 0,03 pct. af de totale investeringer er danske. Holland, som Danmark ofte sammenligner sig med, står for en langt større procentdel.

ProChile

Møde med direktøren for ProChile, Alicia Frohmann.

Baggrund

ProChile (Chiles eksportfremmestyrelse) er et agentur under det chilenske Udenrigsministeriums afdeling for internationale økonomiske relationer.

Fra mødet

- ProChile har fire indsatsområder: Støtte til små og mellemstore virksomheder i deres internationaliseringsproces. Udnyttelse af de muligheder, som landets handelsaftaler tilvejebringer. Samarbejde mellem offentlig og privat sektor. Positionering af Chiles image på andre markeder.
- ProChile har kontorer i hele Chile (13 regionale kontorer) samt på de væsentligste markeder rundt om i verden (over 40 lande).
- Danmark er interessant, fordi der ofte er tale om utraditionelle varer og kompetencer.
- Stor ros til det danske Import Promotion Program, som Danida og DI har udarbejdet for at få import til Danmark.
- ProChile giver ikke støtte, men incitament.
- "Ønske"- investorer i Chile er investorer i vedvarende energi samt turisme.

F.L.Smidth Chile

Møde med administrerende direktør for F.L.Smidth Chile, Waldo Valenzuela og Customer Service Manager, Palle Hansen.

Baggrund

FLSmidth Minerals startede i begyndelsen af 1990'erne i Chile med egen repræsentation. Siden årtusindskiftet har kontoret i Chile stået for bl.a. projektsalg, lokalt indkøb og fabrikation hos underleverandører, service- og reservedelssalg samt vedligeholdelseskontrakter. I dag er der ca. 170 ansatte i Santiago.

Fra mødet

- Det var tidligere et problem at få kvalificeret arbejdskraft. Nu er Chile et rugested for ingeniører.
- Udviklingen i salg og omsætning gik fra USD 20 mio. i 2005 til USD 2.200 mio. i 2008. Salg og omsætning i 2009 er kun på 25 pct. i forhold til det estimerede.
- Finanskrisen mærkes tydeligt. Faldet i kobber-prisen på over 60 pct. siden april 2008 har haft en effekt på investeringslysten i nye projekter i Chile og resten af Sydamerika. 75 pct. af projekterne er udskudt. Der er kun nye ordrer for 2 mio. USD.

- Den statsejede KODELCO er den eneste mine, hvor der fortsættes på samme blus.
- Virksomheden har tidligere haft op- og nedture. Er optimister. Håber på fremgang i 2010 og at være på stabilt niveau igen i løbet af ca. 5 år.

CORFO

Møde med vicepræsidenten for CORFO, Carlos Álvarez.

Baggrund

CORFO (Corporación de Fomento de la Producción) er det statslige økonomiske udviklingsagentur, som har til formål at støtte små og mellemstore virksomheder, stimulere erhvervslivets støtte til innovationsprocesser, samt at støtte den produktive udvikling i de forskellige regioner i landet. CORFOs bestyrelse består af økonomiministeren, udenrigsministeren, planlægningsministeren, finansministeren, landbrugsministeren, samt vicepræsidenten, som har den daglige ledelse.

Fra mødet

- CORFO giver subsidier, kreditter og garantier samt risikovillig kapital – især til smv'er.
- Støtter iværksættere med kapital, uanset i hvilken fase. Ønsker at udvikle klynger med højt potentiale for udvikling. Der er i dag bl.a. klynger inden for landbrug, aquakultur, miner, off shore-virksomhed og turisme.
- Danmark er et af de lande, man vil satse på. Har allerede lært af Danmark m.h.t. støtte til innovation. Danmark kan især gøre sig gældende på området vedvarende energi.
- Der er 4 mia. USD til rådighed i det offentlige budget. Støtten afhænger af de enkelte projekter: Fra 8.000 USD til 80.000 USD. Støtten skal normalt betales tilbage.
- Krisen har betydet, at CORFO har styrket sine garantier over for virksomhederne, så ydelserne til lån bliver mindre for virksomhederne.

Tirsdag 3. marts – Chiles 10. region.

Frokostmøde med Intendanten for Chiles 10. Region

Møde med intendanten for 10. Region, Sergio Ocón Galilea, samt lokale politikere og embedsmænd.

Baggrund

Administrativt er Chile opdelt i 15 regioner, som administreres af politisk udnævnte intendantter (intendentes). Den 10. Region består af fire provinser og 30 kommuner. Den dækker et territorium på over 48.000 km² (ca. 5.000 km² større end Danmark) og har ca. 717.000 indbyggere. Økonomisk set er det sydlige Chile og den 10. Region mindre udviklet end hovedstadsregionen og den 5. Region (med bl.a. Valparaíso). Befolkningstætheden er lav, og infrastrukturen er ikke så omfattende.

Sergio Galilea har tidligere bl.a. været viceminister for Bolig og Byplanlægning og minister for Offentlige Ejendomme samt varetaget forskellige funktioner inden for Indenrigsministeriets råd for regional udvikling.

Fra mødet

- Regionen har ikke mindst på grund af sine naturressourcer formået at tiltrække investeringer og skabe økonomisk vækst. Området baserer primært sin indkomst på aktiviteter inden for fiskeri- og træindustrien. I de senere år er dambrugsindustrien, specielt lakseopdræt, vokset hastigt, og Chile er i dag verdens næststørste lakseopdrætter efter Norge.
- Den chilenske stat har iværksat et stort infrastrukturprojekt i regionen, som skal hjælpe regionen til at vokse økonomisk ved egen styrke via forbedrede transport-, produktions- og eksportmuligheder.
- På trods af svære tider med vulkanudbrud, sygdom blandt laksebestanden (ISA-virus) og en international krise forventes en vækst i 2009.
- Også i krisetid er det vigtigt at satse på programmer for smv'er. Bl.a. inden for fiskeri og turisme.
- Der forventes meget af turismen, men bl.a. sproget er en stor udfordring. Der skal uddannes på turistområdet.

Virksomhedsbesøg hos AquaChile

Møde med AquaChiles bestyrelsesformand, Victor Hugo Puchi Acuña, og Alfonso Marques de la Plata, CEO – samt rundvisning.

Baggrund

AquaChile er Chiles største fiskeopdrætter og -eksportør (laks, ørred og tilapia). AquaChile havde i 2007 en omsætning på knap USD 484 mio. Virksomheden beskæftiger 6.400 personer. Gruppens hovedkontor ligger i Puerto Montt. Selskabet består af fem forretningsenheder, som integrerer værdikæden fra udrugning af æg til salg og markedsføring.

Fra mødet

- AquaChiles hovedeksportmarkeder er USA (52 pct.), Japan (26 pct.) samt Europa (14 pct.). Det latinamerikanske marked aftager 4 pct. Fileteriet i Puerto Montt anvender avanceret teknologi.
- Flere af maskinerne er leveret af danske virksomheder.
- AquaChile har været forgangsvirksomhed mht. fokus på kvalitetssikring af processer og på miljøområdet.
- Desuden spiller AquaChile en fremtrædende rolle i lokalmiljøet og har vist et stort engagement for gruppens ansatte, blandt andet ved undervisning og kompetenceudvikling og ved at sikre særlige arbejdsvilkår for kvinder. AquaChile har støttet oprettelsen af biblioteker i lokalsamfundet.
- Fiskevirussen ISA påvirker branchen hårdt. Eksporten er faldet, og flere tons laks ligger på frys, fordi de ikke kan eksporteres. Det må forventes, at afskedigelserne vil fortsætte og at andre brancher (herunder byggebranchen) også berøres.
- Fiskesygdommen har dog også bevirket, at man er gået ind og har set på, om produktionsmetoderne er de rigtige eller kan rationaliseres.

Onsdag 4. marts. Chiles 10. Region og Valparaíso

Danisco Chile S.A.'s fabrik I Pargua.

Møde med General Manager for Danisco Chile, Alejandro Martínez. Rundvisning på fabrikken.

Baggrund

Danisco Chile startede i midten af 90'erne. Virksomheden har i dag et salgskontor i hovedstaden Santiago, men hovedsædet er placeret i nærheden af byen Pargua, 58 km fra Puerto Montt. Der har Danisco opført en avanceret fabrik, som udvinder fødevarerestivelse (carrageenan) af tang fra bl.a. det sydlige Chile. Danisco S.A. producerer ca. 3.000 ton semiraffineret carrageenan årligt.

Fra mødet

- Danisco Chile har genereret et betydeligt antal arbejdspladser, som med tiden har skabt positive forandringer i lokalsamfundet.
- Virksomheden har 102 direkte ansatte, og 60 pct. er fra lokalområdet. Men også andre lokale er involveret: fiskere, dykkere m.fl.
- 50 pct. af markedet er Chile.
- Stærke danske "Corporate Social Responsibility" værdier har været med til at udfordre og udvikle medarbejderne og sikre en høj grad af motivation og loyalitet.
- Der er samarbejde med andre virksomheder i lokalområdet. Det blev understreget, at der er mange fordele ved at bo langt fra hovedstaden. Ikke mindst familiemæssige.
- Danisco Chile har i dag 10 pct. af markedet, men ønsker at vokse sig endnu større ved at rationalisere og forbedre processerne.

Torsdag 5. marts. Valparaíso

South Pacific Logistics

Møde med direktøren for South Pacific Logistics S.A., Jens Kronborg om perspektiver og udfordringer for danske virksomheder på det chilenske marked.

Baggrund

South Pacific Logistics S.A. har hovedkontor i Santiago og har siden maj 2000 specialiseret sig i shipping og logistik af ferske, frosne og tørrede produkter. Der er 8 ansatte i Santiago, som tager sig af det kommercielle og økonomiske samt virksomhedens IT. Den operative side udføres af et team på 14 personer i Valparaíso.

Fra mødet

- Hvis du som dansker vil integreres, skal du skaffe dig indsigt i den lokale kultur og skabe kontakter: have dine børn på den lokale skole, engagere dig i nærmiljøet etc. Du skal sætte dig ind i de chilenske traditioner og vaner: Officielle mødetider skal holdes, vis respekt for den katolske kirke, undgå dansk sarkasme, respekter mundtlige aftaler etc.
- Chile et godt sted at starte, hvis man vil handle med Sydamerika. De mange frihandelsaftaler giver fordele. Der er ikke noget tungt bureaukrati – modsat mange andre sydamerikanske lande. Chilenerne er dygtige til logistik.
- Frugteksporten er 10 gange så stor som den danske svineeksport. 2 mio. tons frisk frugt bliver eksporteret i løbet af 2 måneder.

- Største udfordring, at det ligger så langt væk fra Europa. Masser af muligheder for danske virksomheder, f.eks. på energiområdet.
- Erfaringerne med IFU gode, men Chile har et så højt gennemsnits BNP pr. indbygger, at IFU ikke længere kan agere i Chile.

Møder i Deputeretkammeret

Baggrund

Nationalkongressen har sæde i Valparaíso og består af to kamre: Deputeretkammeret og Senatet.

Senatet har 38 medlemmer, som vælges for en periode på 8 år og er tilknyttet landets regioner. Senatet har 18 permanente udvalg, hver med 5 medlemmer, samt en række specialudvalg og undersøgelsesudvalg. Erhvervsudvalget mødte 5. marts formanden for Senatets Økonomiudvalg, Senator Guillermo Vásquez og andre medlemmer af økonomiudvalget ved et middagsmøde. Her blev det gode samarbejde mellem Danmark og Chile understreget og kommende samarbejdsmuligheder nævnt i de officielle taler.

Deputeretkammeret har 120 medlemmer valgt for en periode af 4 år. Deputeretkammeret har 19 permanente udvalg hver med 13 medlemmer samt en række specialudvalg og undersøgelsesudvalg. Endvidere har kammeret oprettet 35 bilaterale parlamentariske venskabsgrupper, herunder med Danmark, Sverige, Finland, England og Tyskland.

Der blev afholdt møder med formanden for Deputeretkammeret Francisco Encina Moriamez, formanden for Finansudvalget Eugenio Tuma og formanden for Økonomiudvalget Antonio Leal Labrin samt andre medlemmer, hvor der blev drøftet økonomiske, finans- og handelspolitiske emner.

Fra møderne

- Alle lovforslag skal igennem begge kamre. Deputeretkammeret fører kontrol med regeringen gennem undersøgelseskommissioner.
- Præsidenten (Michelle Bachelet) har stærke beføjelser og megen magt. 2-kammersystemet blev drøftet. Har det nogen betydning for demokratiet? Der foregår drøftelser af muligheden for et etkammersystem.
- Der er udfordring m.h.t. at udbygge demokratiet. Det største problem er valgsystemet, som bevirker, at ca. 15 pct. ikke er med i den demokratiske proces. Det gælder f.eks. kommunistpartiet og yderste højre.
- Der forventes kamp til stregen ved næste valg i december 2009 mellem centrum-venstre-regeringskoalitionen (La Concertación) og højrekoalitionen (La Alianza por Chile). Svært at spå om, hvem der vinder.
- Chile har et af de bedste BNP'er i Sydamerika og er en god platform for investeringer i hele Sydamerika. Udfordringen for samarbejde med Europa er afstanden.
- Formanden for Deputeretkammeret udtalte sig positivt over for den europæiske standard i forbindelse med digitalt tv, men der er et stærkt pres for at vælge den amerikanske eller japanske standard. Der skal træffes beslutning næste år.
- Frihandelsaftalen med EU betragtes som meget vigtig. Der er håb om at udvikle de bilaterale aftaler.
- Meget ulige fordeling af indkomsten. Der satses på at få unge i arbejde og gives direkte subsidier til de mest fattige. Arbejdsløsheden 8-9 pct.

- Chile kan gøre mere på uddannelsesområdet. Stipendiemulighederne skal udvides. Dialog om teknologisk udvikling er vigtig.
- De trafikale forhold i landet kan gøres bedre.
- Selv om den finansielle krise mærkes, klarer Chile sig bedre end mange andre lande. Der skal sættes på innovation og teknologisk udvikling for at overvinde krisen.
- Ordninger til hjælp for smv'er - f.eks. udskudt momsbetaling, som er indført i Danmark - er ikke forsøgt i Chile. Virksomhederne beskattes af overskuddet. Tilførslen af likviditet til bankerne har ikke fungeret, hvilket har betydet, at der ikke er kommet flere penge til smv'erne.
- På klimakonferencen i København i dec. 2009 vil Chile vise, at der er sket fremskridt på energiområdet. I løbet af de kommende år skal 10 pct. af energien være vedvarende energi. Resultaterne ses først fuldt ud om 10 år. Energimarkedet er på private hænder. Atomenergi er vanskeligt bl.a. pga. risikoen for jordskælv. Der skal lovgives, således at den bæredygtige og rentable energi stimuleres. Potentialet for solenergi og vindenergi er stort. Universiteterne skal sætse på forskning på energiområdet. Der er tanker fremme om et energiministerium.